

Kanon lektur

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 13 sierpnia 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.

Zielonym kolorem i * zaznaczono oznaczono nowe pozycje w wykazie lektur.

Klasy I-III

Propozycja lektur do wspólnego i indywidualnego czytania:

1. Hans Christian Andersen, *Baśnie* (do wyboru);
2. Justyna Bednarek, *Niesamowite przygody dziesięciu skarpetek (czterech prawych i sześciu lewych)*;
3. Jan Brzechwa, *Brzechwa dzieciom*;
4. Waldemar Cichoń, *Cukierku, ty łobuziel!*;
5. Agnieszka Frączek, *Rany Julek! O tym, jak Julian Tuwim został poetą*;
6. ★ Dorota Gellner, *Wścibscy*;
7. ★ Julita Grodek, *Mania, dziewczyna inna niż wszystkie. Opowieść o Marii Skłodowskiej-Curie*;
8. ★ Tom Justyniarski, *Psie troski, czyli o wielkiej przyjaźni na cztery łapy i dwa serca*;
9. Grzegorz Kasdepke, *Detektyw Pozytywka*;
10. ★ Piotr Kordyasz, *Lolek. Opowiadania o dzieciństwie Karola Wojtyły* (fragmenty);
11. Barbara Kosmowska, *Dziewczynka z parku*;
12. ★ Zofia Kossak-Szczucka, *Kłopoty Kacperka góreckiego skrzata*;
13. Maria Krüger, *Karolcia*;
14. ★ Åsa Lind, *Piaskowy Wilk*;
15. Astrid Lindgren, *Dzieci z Bullerbyn*;
16. Hugh Lofting, *Doktor Dolittle i jego zwierzęta*;
17. ★ Aleksandra i Daniel Mizielniński, *Którędy do Yellowstone? Dzika podróż po parkach narodowych*;
18. Joanna Papuzińska, *Asiunia*;
19. Danuta Parlak, *Kapelusz Pani Wrony*;
20. Roman Pisarski, *O psie, który jeździł koleją*;
21. Janina Porazińska, *Pamiętnik Czarnego Noska*;
22. Maria Terlikowska, *Drzewo do samego nieba*;
23. Julian Tuwim, *Wiersze dla dzieci*;
24. Barbara Tylicka, *O krakowskich psach i kleparskich kotach. Polskie miasta w baśni i legendzie*;
25. Danuta Wawiłow, *Najpiękniejsze wiersze*;
26. Łukasz Wierzbicki, *Afryka Kazika. Dziadek i niedźwiadek*.

Klasy IV-VI

Lektury obowiązkowe:

1. Jan Brzechwa, *Akademia Pana Kleksa*;
2. Janusz Christa, *Kajko i Kokosz. Szkoła latania* (komiks);
3. René Goscinny, Jean-Jacques Sempé, *Mikołajek* (wybór opowiadań);
4. Ignacy Krasicki, wybrane bajki;
5. Clive Staples Lewis, *Opowieści z Narnii. Lew, czarownica i stara szafa*;
6. Adam Mickiewicz, *Powrót taty, Pani Twardowska, Pan Tadeusz* (fragmenty, w tym: opisy, zwyczaje i obyczaje, polowanie i koncert Wojskiego);
7. Ferenc Molnár, *Chłopcy z Placu Broni*;
8. Bolesław Prus, *Katarynka*;
9. Henryk Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy*;
10. Juliusz Słowacki, *W pamiętniku Zofii Bobrówny*;
11. John Ronald Reuel Tolkien, *Hobbit, czyli tam i z powrotem*;
12. Józef Wybicki, *Mazurek Dąbrowskiego*;
13. Wybrane mity greckie, w tym mit o powstaniu świata oraz mity o Prometeuszu, o Syzyfie, o Demeter i Korze, o Dedalu i Ikarze, o Heraklesie, o Tezeuszu i Ariadnie, o Orfeuszu i Eurydyce;
14. *Biblia*: stworzenie świata i człowieka oraz wybrane przypowieści ewangeliczne, w tym o siewcy, o talentach, o pannach roztropnych, o miłosiernym Samarytaninie;
15. Wybrane podania i legendy polskie, w tym o Lechu, o Piaście, o Kraku i Wandzie;
16. Wybrane baśnie polskie i europejskie, w tym: Charles Perrault, *Kopciuszek*, Aleksander Puszkina, *Bajka o rybaku i rybce*;
17. Wybrane wiersze Władysława Bełzy, Jana Brzechwy, Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, Zbigniewa Herberta, Anny Kamieńskiej, Joanny Kulmowej, Adama Mickiewicza, Czesława Miłosza, Tadeusza Różewicza, Juliusza Słowackiego, Leopolda Staffa, Juliana Tuwima, Jana Twardowskiego oraz pieśni i piosenki patriotyczne.

Lektury uzupełniające (obowiązkowo dwie w każdym roku szkolnym), na przykład:

1. Adam Bahdaj, *Kapelusz za 100 tysięcy*;
2. Frances Hodgson Burnett, *Tajemniczy ogród lub inna powieść*;
3. Lewis Carroll, *Alicja w Krainie Czarów*;
4. ★ Carlo Collodi, *Pinokio*;
5. Aleksander Dumas, *Trzej muszkieterowie*;
6. ★ John Flanagan, *Zwiadowcy. Księga 1. Ruiny Gorlanu*;
7. Olaf Fritsche, *Skarb Troi*;
8. ★ Emilia Kiereś, *Rzeka*;
9. Joseph Rudyard Kipling, *Księga dżungli*;
10. Janusz Korczak, *Król Maciuś Pierwszy*;
11. Rafał Kosik, *Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych Ludzi*;

12. ★ Zofia Kossak-Szczucka, *Topsy i Lupus*;
13. Marcin Koziół, *Skrzynia Władcy Piorunów*;
14. Selma Lagerlöf, *Cudowna podróż*;
15. Stanisław Lem, *Cyberiada* (fragmenty);
16. ★ Bolesław Leśmian, *Klechdy sezamowe*;
17. Kornel Makuszyński, wybrana powieść;
18. Andrzej Maleszka, *Magiczne drzewo*;
19. ★ Alan Aleksander Milne, *Kubuś Puchatek*;
20. Lucy Maud Montgomery, *Ania z Zielonego Wzgórza*;
21. Małgorzata Musierowicz, wybrana powieść;
22. Ewa Nowak, *Pajaczek na rowerze*;
23. Edmund Niziurski, *Sposób na Alcybiadesa*;
24. Sat-Okh, *Biały Mustang*;
25. ★ Longin Jan Okoń, *Tecumseh*;
26. ★ Ferdynand Antoni Ossendowski, *Słoń Birara*;
27. ★ Jacek Podsiadło, *Czerwona kartka dla Sprężyny*;
28. Henryk Sienkiewicz, *Janko Muzykant*;
29. Alfred Szklarski, wybrana powieść;
30. Mark Twain, *Przygody Tomka Sawyera*;
31. ★ Louis de Wohl, *Posłaniec króla*;
32. Wybrane pozycje z serii *Nazywam się...* (np. *Mikołaj Kopernik*, *Fryderyk Chopin*, *Maria Curie-Skłodowska*, *Jan Paweł II* i in.) lub inne utwory literackie i teksty kultury wybrane przez nauczyciela.

Klasy VII-VIII

Lektury obowiązkowe:

1. Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*;
2. Aleksander Fredro, *Zemsta*;
3. Jan Kochanowski, wybór fraszek, pieśni i trenów, w tym tren I, V, VII i VIII;
4. Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*;
5. Ignacy Krasicki, *Żona modna*;
6. Adam Mickiewicz, *Reduta Ordoña*, *Śmierć Pułkownika*, *Świtezianka*, *Dziady* część II, wybrany utwór z cyklu *Sonety krymskie*, *Pan Tadeusz* (całość);
7. Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*;
8. Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis*, *Latarnik*;
9. Juliusz Słowacki, *Balladyna*;
10. Stefan Żeromski, *Szyfowe prace*;
11. Sławomir Mrożek, *Artysta*;
12. Melchior Wańkowicz, *Ziele na kraterze* (fragmenty), *Tędy i owędy* (wybrany reportaż).

13. Wybrane wiersze poetów wskazanych w klasach IV–VI, a ponadto Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Stanisława Barańczaka, Cypriana Norwida, Bolesława Leśmiana, Mariana Hemara, Jarosława Marka Rymkiewicza, Wisławy Szymborskiej, Kazimierza Wierzyńskiego, Jana Lechonia, Jerzego Lieberta oraz fraszki Jana Sztudyngera i aforyzmy Stanisława Jerzego Leca.

Lektury uzupełniające (obowiązkowo dwie w każdym roku szkolnym), na przykład:

1. Miron Białoszewski, *Pamiętnik z powstania warszawskiego* (fragmenty);
2. Agatha Christie, wybrana powieść kryminalna;
3. ★ Lloyd Cassel Douglas, *Wielki Rybak*;
4. Arkady Fiedler, *Dywizjon 303*;
5. Ernest Hemingway, *Stary człowiek i morze*;
6. Barbara Kosmowska, *Pozłacana rybka*;
7. ★ Zofia Kossak-Szczucka, *Bursztyny* (wybrane opowiadanie);
8. ★ André Frossard, *Nie lękajcie się! Rozmowy z Janem Pawłem II*;
9. Karolina Lanckorońska, *Wspomnienia wojenne 22 IX 1939–5 IV 1945* (fragmenty);
10. ★ Bolesław Prus, *Placówka, Zemsta*;
11. Henryk Sienkiewicz, *Krzyżacy*, ★ *Sąd Ozyrysa*;
12. Eric-Emmanuel Schmitt, *Oskar i pani Róża*;
13. ★ Nicolas Sparks, *Jesienna miłość*;
14. Melchior Wańkowicz, *Bitwa o Monte Cassino* (fragmenty), ★ *Ziele na kraterze*
lub inne utwory literackie i teksty kultury wybrane przez nauczyciela, w tym wiersze poetów współczesnych i reportaże.